

ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian
State Pedagogical University

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ACADEMIC NOTES

Серія: Педагогічні науки

Series: Pedagogical

Випуск 205 (2022)

Edition 205 (2022)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ACADEMIC NOTES

**Серія:
Педагогічні науки**

**Series:
Pedagogical Sciences**

Випуск 205 (2022)
Edition 205 (2022)

Кропивницький – 2022
Kropyvnytskyi – 2022

УДК 378
Н 34

DOI випуску: 10.36550/2415-7988-2022-1-205

Н 34 **Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 205. 288 с.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2020 = 77.92

Рецензенти: **Олексюк О. М.,** доктор педагогічних наук, професор.
Кучай О. В., доктор педагогічних наук, професор.

«Наукові записки. Серія: Педагогічні науки» включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» (галузь знань: Освіта/Педагогіка), згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020.

Збірник зареєстровано в міжнародних наукометричних базах Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat, публікаціям присвоюється ідентифікатор цифрового об'єкта DOI.

Редколегія:

Головний редактор:

Філоненко О. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Члени редакційної колегії:

Галета Я. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Давидович Н. – професор, університетський центр Самарія, Аріель, Ізраїль

Жатан Є. – професор Гданського університету, Польща

Калініченко Н. А. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Клім-Клімашевська А. – доктор педагогічних наук, професор Природничо-гуманітарного університету в Седльцах, Республіка Польща

Костікова І. І. – доктор педагогічних наук, професор Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди

Лещенко Г. А. – доктор педагогічних наук, професор Льотної академії Національного авіаційного університету

Остенда О. – професор технологічного університету, Катовіца, Польща

Радул О. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Растригіна А. М. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Рацул О. А. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Рябовол Л. Т. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Савченко Н. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Савченко Л. О. – доктор педагогічних наук, професор Криворізького державного педагогічного університету

Садовий М. І. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Друкується за рішенням вченої ради Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 3 від 12.09.2022 року)

Статті подано в авторській редакції

© Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022

UDK 378
A 34

DOI issue: 10.36550/2415-7988-2022-1-205

A 34 **Academic notes.** Series: Pedagogical Sciences. Kropyvnytskyi: EPC of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2022. Edition 205. 288 p.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2020 = 77.92

Reviewers: **Oleksyuk O. M.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.
Kuchai O. V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.

«Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences» is included into the List of Scientific Professional Publications of Ukraine, **category «B»** (field of knowledge: Education / Pedagogy), Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 886 of 02.07.2020.

The collection is registered in the international catalogues of periodicals and database Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat, publications are assigned a DOI digital object ID.

Editorial Board:

Academic editor:

Filonenko O. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Editorial Board:

Haleta Y. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Davidovitch N. – Professor, Ariel University Center of Samaria, Israel

Szatan E. – Professor University of Gdansk, Poland

Kalinichenko N. A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Klim-Klimashevskaya A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Natural-humanitarian University of Siedlce, Republic of Poland

Kostikova I. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda

Leshchenko H. A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Flight Academy of the National Aviation University

Ostenda O. – Professor of University of Technology, Katowice

Radul O. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Rastrygina A. M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ratsul O. A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ryabovol L. T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Savchenko N. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Savchenko L. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kryvyi Rih State Pedagogical University

Sadovyi M. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Published by the resolution of the Academic Council of the
Volodymyr Vynnychenko
Central Ukrainian
State Pedagogical University
(Protocol № 3 from 12.09. 2022)

© Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian
State Pedagogical University, 2022

5. Smyrnova, I. O. (2018). *On-lain-doshka v osvithnomu protsesi*. Metod. rek. [On-line board in the educational process. Guidelines]. Sumy, 30 p. [in Ukrainian].

6. Tymoshchuk, H. V. (2022). *Virtualna doshka Pudlet yak efektyvnyi instrument vizualizatsii v osvithnomu protsesi* [Pudlet as an effective visualization tool in the educational process. Eurasian scientific discussions : materials of the 7th International scientific and practical conference]. Barcelona, August 1-3, pp. 175–179. [in Ukrainian].

7. Frik, O. V. (2020). *O dydaktycheskykh vozmozhnostiakh yspolzovaniya vIRTUALNOI dosky Pudlet v obrazovatel'nom protsesse VUZa* [About the didactic possibilities of using the Pudlet in the educational process of the university]. *Vestnyk Sybyrskoho ynstytuta byznesa y ynformatsyonnykh tekhnolohiy*. Vol.1 (33), pp.15–19. [In Russian].

8. Khmil, N. A. (2021). *Teoriia i praktyka formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh uchyteliv do vykorystannia khmarnykh tekhnolohii u navchalno-vykhovnomu protsesi*. Diss. dr. ped. nauk [Theory and practice of formation of professional readiness of future

teachers for the use of cloud technologies in the educational process. Dr. ped. sci. diss.]. Kharkiv, 634 p. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТИМОЩУК Ганна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології, Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету.

Наукові інтереси: педагогічна аксіологія, сучасні педагогічні технології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TYMOSCHUK Hanna Vasylivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer of the Department of Pedagogy and Psychology, Institute for Advanced Training of Pharmacy Specialists (IATPS), National University of Pharmacy.

Research interests: pedagogical axiology, modern pedagogical technologies.

Стаття надійшла до редакції 16.08.2022 р.

УДК 811.111'25

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-185-189

ТКАЧУК Тетяна Іванівна –

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного
торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4223-269X>
e-mail: t.kachuk@knute.edu.ua

ПАСЛАВСЬКА Інга Болеславівна –

асистент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного
торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0410-0098>
e-mail: i.paslavska@vtei.edu.ua

СТИЛІСТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ДЖЕРЕЛ В СУЧАСНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Постановка та обґрунтування актуальної проблеми. Показник емболії у англомовних джерелах обумовлений кількістю використання перекладачем у тексті перекладу слів та сполучень, які не мають семантичної інформації, тобто вигуків, нерелевантних повторів у порівнянні з їх фактичною потребою у вихідному тексті (ВТ). Їх підвищення у текстових параметрах свідчить про домінування емоційного забарвлення у викладенні інформації реципієнтом-перекладачем, що вважається спробою в більш художньому маневрі відтворити мовлення дійових осіб, роздуми та коментарі автора щодо фактів та подій за текстом оригіналу. Варго зазначити, що такі відхилення від норми повинні бути збалансованими тоді, як їх доречність у тексті неодмінно має слідувати жанровому опису оригіналу та різновидам

інформації, представленої у ВТ. Саме обґрунтуванню цих перспектив й присвячене дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Нині в перекладознавстві мають місце досить тривалі дискусії щодо універсальності статусу згаданих мовленнєвих рис майбутнього перекладача, в роботі котрого безпосередньо надається перевага саме термінові «перекладні закономірності» в контексті позначення усіх стилістичних деформацій перекладу [1–10]. У зв'язку з такими перспективами існує певний інтерес до міжкультурної взаємодії та семіотики культур у перекладі (П. Донець, І. Ключанов, Ю. Лотман, Ю. Степанов, У. Есо, S. Petrilli, T. Sebeok, W. Wills), збереження емоційно-прагматичного й естетичного складових перекладання (Т. Андрієнко, Р. Зорівчак, М. Іваницька, Л. Коломієць,

А. Мартинюк, О. Огуй, І. Фролова, Л. Черноватий) та адекватного відтворення перекладу або лінгвоетнічної реакції носіїв образної мови за текстом оригіналу (А. Гудманян, В. Демецька, О. Дзера, Н. Кудрявцева, Л. Латишев, Т. Шмігер, Eu. Nida).

Метою статті є обґрунтування стилістичних перспектив перекладу англомовних джерел в сучасній інтерпретації майбутніх філологів. *Гіпотезою* дослідження є підтвердження взаємозв'язку між когнітивним стилем особистості перекладача відповідно та його ступенем вербальної креативності (ВК).

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині для інтерпретації цільового текстового редагування англомовного тексту є когнітивний стиль (КС), котрий досить широко використовується серед таких професійних перекладачів як В. Шовкун (в перек. укр. твору Д. Брауна «Код да Вінчі»), В. Барішев (у перекладі твору Л. Українки «Лелія») в контексті чого збережено стилістичні, логіко-тематичні та синтаксичні риси у вихідному тексті, відтворення його образності згідно оригіналу [3, с. 205].

Відома перекладач А. Кам'янець є представницею асоціативно-художнього КС, адже завжди намагається подати загальну атмосферу ситуації, де в загальних перспективах КС перекладача є її власний «почерк», котрий із плином часу та досвіду відшліфовується та посилюється [5, с. 127].

Матеріалом дослідження слугували також автентичні англомовні й українськомовні тексти художніх творів, серед яких «Заповіт» Т. Шевченка, «Ozymandias» П. Шеллі та оригінальні художні прозові твори Д. Брауна, Р. Бредбері, Дж. Орвела, Ю. Покальчука, Дж. Д. Селінджера, Е. Сігала, М. Твена та їхні переклади у виконанні майбутніх перекладачів [1, 9, 10].

Зіставимо, як приклад, переклад фрагментів твору Д. Брауна «Код да Вінчі», в їхній інтерпретації на основі особливостей різних перекладацьких сленгів [2, с. 211].

Таблиця 1

Порівняльна характеристика текстового перекладу фрагментів твору Д. Брауна «Код да Вінчі»

Англомовний текст	Україномовна інтерпретація
<i>The castle was dark save the windows at the very top of the building, which glowed ominously. The library, Aringarosa thought. They are awake and waiting. He ducked his head against the wind and continued on without so much as a glance toward the observatory domes.</i>	<i>Замок був темний, і лише кілька найвищих вікон світилися. У цьому червоному сьйві єпископові привиділося щось погрозливе. Бібліотека, подумав Арингароса. Вони несплять і чекають на мене. Він нахилив голову, ховаючи обличчя від вітру, й рушив уперед, скинувши лише одним коротким поглядом на круглі бані обсерваторії.</i>

Як видно (табл. 1), переклад характеризується зважанням на синтактику та семантику оригіналу. Одночасно перекладач зберігає природність та легкість інтерпретації перекладу для читача, важливою є адаптація оригіналу згідно норм мови перекладу. Зазначимо, що тільки перекладач-віртуоз здатен мислити образно й водночас відображати істинність присмаку оригіналу.

Загальні закономірності художнього текстового перекладу містять комунікативно-продукційні та когнітивно-інтерпретаційні закономірності [2, 4].

Когнітивно-інтерпретаційні включення у тексті охоплюють певний набір психолінгвістичних одиниць, зокрема, операцій розуміння (інтерпретації), адже саме їм властивий текстовий розподіл і систематизація інформації в контексті вибору предикативних одиниць словотворення, маркерів концептуальних структур, котрі відображають головні ідеї першоджерел. Ця *аналітична стадія* перекладання обумовлена знайомством автора із текстом. Через призму його світогляду й пізнання видно глибинність взаємозв'язків між подіями та фактами, відображеними в тексті-оригіналі. Універсальними є операції у фазі аналізу тексту першоджерела, які включають впізнання стилістичного сигналу через визначення контрасту форми й ідентифікації значень щодо смисленневих тенденцій індивідуального лексику перекладача, а також під час аналізу дотичної інформації, яка ототожнена з його світосприйняттям, словесною сензитивністю та творчістю [1, 8].

Наступною є *стадія формування посередницької мови*, як внутрішнього відображення, що послуговується структурами предметного універсального коду, за допомогою яких перекладач вкладає особистісний сенс основного вихідного тексту. Саме тепер закінчується когнітивно-інтерпретаційна фаза перекладу художнього тексту [6, с. 197].

Комунікативно-продукційний етап художнього перекладу включає набір таких психолінгвістичних одиниць як операції синтезу текстового перекладу в контексті намірів перекладача щодо вибору оптимальних ресурсів виділення стимульного мовленнєвого рецептора (відповідного терміну). У цій фазі інтерпретації цільової версії автора перекладач проходить ті стадії, які забезпечують перетворення внутрішнього мовлення на семантичну та когнітивну інтерференцію через певний вибір синтаксичної структури тексту до комунікативної стадії. Координування дій-операцій та оперування з пам'яттю належать до метакогнітивних закономірностей художнього перекладу, позаяк вони саме й характеризують процесуальні аспекти основного пізнавального

плану перекладача. Відображення цих закономірностей забезпечує контроль якості, керування, планування й верифікації варіанта текстового перекладу [7, с. 223].

Таким чином, вищезазначені види стратегій властиві, переважно, всім перекладачам, в контексті діяльності яких і формуються відповідні загальні закономірності (когнітивно-інтерпретаційні, метакогнітивні та комунікативно-продукційні). Обґрунтуємо їх засвоєння в процесі формування навиків стилістичного перекладу майбутніми філологами.

Процедура емпіричного дослідження стилістичних перспектив перекладу англomовних джерел в сучасній інтерпретації майбутніх філологів полягала в такому. На *першому етапі* було дібрано 224 студентів I-IV курсів бакалаврату спеціальності 014.01 «Середня освіта. Українська мова і література» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, які (за попередніми результатами проведеного асоціативного експерименту) мали досить значимий коефіцієнт білінгвізму (не менше 60 % та близько трьох оцінок «С» із фахових предметів). Рідною мовою у досліджуваних була українська. Перед початком проведення емпіричного дослідження було задіяно інтроспективний аналіз щодо обґрунтування універсальності вербальної поведінки майбутнього перекладача в аспекті його залежності від КС, домінантного способу обробки інформації, згідно, психотипу (абстрактно-логічного чи асоціативно-образного), а також переваг сприйняття інформації (візуального, кінестетичного, аудіального). Отож у подальшому дослідженні акцентовано увагу на визначенні КС перекладачів за допомогою показників вільного асоціативного експерименту (ВАЕ), а не через пролонгований аналіз їхніх текстів.

Результати ВАЕ виявили сто сімнадцять студентів із поняттєво-логічним стилем перекладу, дев'яносто дев'ять – з асоціативно-художнім, а восьмеро здобувачів освіти характеризувалися асоціативно-логічним КС. Відповідно, що першу групу студентів ми зазначили як аналітиків, другі названі синтетиками, а треті позначені аналітико-синтетиками. На основі отриманих результатів було встановлено показники вербальної креативності (ВК) кожного респондента англійською та українською мовами. Спочатку визначено індекс оригінальності кожної з груп, а далі обраховано індекс оригінальності за всіма відповідями досліджуваного. Відповідно на кожен словесний стимул фіксовано відповідь та підраховано частоту його прояву в учасників експерименту. Отож коефіцієнт ВК

обраховано на основі критерію оригінальності відповідей на словесний стимул за формулою:

$$Z_i = 1/r,$$

де Z – індекс унікальності відповідей (загальної вибірки);

i – номер відповіді;

r – частота фіксованої відповіді кожного студента загальної вибірки.

Кожен індекс оригінальності учасника дослідження згідно переліку словесних стимулів додавався, а потім ділився на 30 (загальна кількість словесних стимулів). Використано також такі методи дослідження: загальнонауковий гіпотетикодедуктивний метод; зіставний аналіз; аналіз і синтез; вільний асоціативний експеримент; кореляційний аналіз Пірсона (для визначення кореляцій між оригіналом і перекладами) та інші.

Таблиця 2

Покрівняльна кореляція вербальної креативності та аналітичності/синтетичності досліджуваних

Параметр	Синтет.	ВК	Синтет.	ВК
	укр.	укр.	англ.	англ.
Синтет.				
укр.				
ВК укр.	0,14219			
Синтет.				
англ.	0,49086	0,00611		
ВК англ.	0,29704	0,80072	0,27104	

Згідно кореляційного аналізу вихідних показників дослідження виокреслено (табл. 2) істинність взаємозв'язку між КС особистості перекладача (в українській та англійській версіях) та відповідно до його ступеня ВК. В таблиці ілюстровано позитивний кореляційний зв'язок між ВК в українській та англійській варіаціях (0,80072); простежено значущий взаємозв'язок між синтетичністю мислення за обома мовами (0,49086). Зазначимо також, що синтетичність текстового стилю українською мовою помічена позитивною кореляцією (0,29704) зі ступенем вербальної креативності в англійській версії. Врешті решт, зафіксовано більш помітний ступінь синтетичності з показниками ВК англійською мовою (0,27104).

Таким чином, існує підтвердження взаємозв'язку між когнітивним стилем особистості перекладача відповідно та його ступеня вербальної креативності, що обумовлює стилістичне представлення перекладу англomовних джерел в сучасній інтерпретації майбутніми філологами.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Психолінгвістичний аналіз зазначених тенденцій свідчить про те, що в індивідуальних перекладах систематично мають місце деформаційні закономірності, які є

наслідком когнітивної асиметрії у перекладах, на стилістичному, морфологічному та синтаксичному рівнях. Відповідно на морфологічному рівні спостерігаються ускладнення за рахунок підвищення коефіцієнта лексичної варіативності. На стилістичному рівні спотворення перекладу текстів обумовлене спрощенням середньої довжини речення за рахунок послуговування маркерами стильового нігілізму, з використанням вигуків, часток й дискурсивних маркерів у контексті вирівнювання й експліцитації. Деформації синтаксичного рівня обумовлені зниженням показників прийменників, що свідчить про імпліцитацію у перекладі. Значиме місце у цьому має дераціоналізація через зниження ступеня структурно-логічної послідовності в художньому тексті.

Надмірна представленість маркерів контрасту, заперечних конструкцій і каузальних маркерів сприяє розвитку ефекту ускладнення як вищої когнітивної складності цільових версій у перекладі досліджуваних. Порівняння студентських перекладів між курсами (I-IV) засвідчило, що в їх оцінці існує менший ризик деформації тексту (через відсутність поки що професійної компетентності), тобто процеси когнітивного осмислення опису подій у них менш глибинні та верифіковані, в наслідок чого має місце менша когнітивна складність перекладу цільової версії. У студентів III і IV курсів спостерігається експліцитація тематичної мережі, тобто існує схильність до імпліцитації, що свідчить про гірше керування й координування ними тематичними сегментами художнього тексту за рахунок безперервного потоку накопичення знань. Дана тенденція засвідчує потребу в останніх у застосуванні практичних знань і вмій в більш проєктних варіаціях, з формуванням власної відповідальності за текстовий опис. Отож, зважуючи за теорією релевантності, саме ці процеси менш інтегровані в студентів нижчих курсів, ніж у більш досвідчених тлумачів за рівнем бакалавра здобувачів освіти.

Таким чином, простежено спільні перекладні загальні закономірності в усіх учасників експерименту, котрі містять комунікативно-продукційні та когнітивно-інтерпретаційні ознаки художнього текстового перекладу. Цільові версії здобувачів освіти нижчих курсів під час перекладу характеризує когнітивна спрощеність, яка призводить до спотворення когнітивної структури першоджерела й перешкоджає вирівнюванню тексту згідно оригіналу тоді, як особистісні трансформації індивідуального стилю обґрунтовують нарративний стиль викладу інформації. Натомість, у здобувачів освіти вищих курсів превалує зворотна тенденція

прерогативи когнітивної ускладненості, в наслідок підвищення еквіваленту знань.

Подальші перспективи за темою дослідження полягають в уточненні взаємозв'язків закономірностей художнього текстового перекладу на матеріалах інших залучених мовленнєвих пар і текстових жанрів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Dolynnyi, Serhii. Individual – Psychological factors of conflict of adolescent behavior within cyberspace. *Modern Science. Moderní věda*. Praha. Česká republika, Nemoros. 2021. № 3. С. 66-73.
2. Inessa Viznyuk, Nataliia Rokosovyyk, Oksana Vytrykhovska, Alla Paslawka, Olena Bielikova, Iryna Radziievka. Information Support of the Educational Process in the Development of Leadership Potential of Modern University in the Conditions of Distance Learning. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 2022. № 22 (4). С. 209-216. Retrieved from http://paper.ijcsns.org/07_book/202204/20220426.pdf
3. Мізін К. І. Верифікація лінгвокультурної своєрідності німецьких концептів за допомогою мовних корпусів. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Флологічні науки. Мовознавство». 2017. № 3. С. 208-213.
4. Пастрик Т. В. Психологічні особливості формування продуктивного білінгвізму у майбутніх перекладачів : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2007. 19 с.
5. Солошук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англійському дискурсі : монографія. Харків : Константа, 2006. 300 с.
6. Тороп П. Тотальний переклад: монографія / пер. з рос. О. Кальниченко, О. Оржицький; передмова: Т. Бойко, Е. Сютісте. Вінниця : Нова книга, 2015. 264 с. (Серія: UTTU SERIES).
7. Фролова І. Є., Андрієнко Т. П. Стратегії спілкування та стратегії перекладу. Переклад у наукових дослідженнях представників харківської школи : [кол. монографія] / за ред. Л. М. Черноватого, О. А. Кальниченка, О. В. Ребрія. Вінниця : Нова книга, 2013. С. 211-232.
8. Холод О. М. Психолінгвістичні маркери інмутації суспільства (на прикладі аналізу сполук частотних звуколітер у текстах україномовної преси 1917 року. *Psycholinguistics*. 2020. Вип. 27. № 2. С. 314-343.
9. Чердниченко О. І. Функції перекладу в сучасному світі. Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14-15 жовт. 2005 р.). Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. С. 4-10.
10. Шмігер Т. Перекладознавчий аналіз – теоретичні та прикладні аспекти: давня українська література сучасними українською та англійською мовами : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 510 с.

REFERENS

1. Dolynnyi, S. (2021). Individual – Psychological factors of conflict of adolescent behavior within cyberspace. *Modern Science. Moderní věda*. Praha. Česká republika, Nemoros. Т. 3. S. 66-73.

2. Viznyuk, I., Rokosovyyk, N., Vytrykhovska, O., Paslavska, A., Bielikova, O., Radziivska, I. (2022). Information Support of the Educational Process in the Development of Leadership Potential of Modern University in the Conditions of Distance Learning. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, T. 22 (4). S. 209-216. Retrieved from http://paper.ijcsns.org/07_book/202204/20220426.pdf

3. Mizin, K. I. (2017). *Verification of linguistic and cultural originality of German concepts using language corpora* [Veryfikatsiia lnhvokulturnoi svoieridnosti nimetskykh kontseptiv za dopomohoiu movnykh korpusiv]. Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Series "Phylogenetic sciences. Linguistics". T. 3. S. 208-213.

4. Pastryk, T. V. (2007). *Psychological features of the formation of productive bilingualism in future translators* [Psiholohichni osoblyvosti formuvannia produktyvnoho bilinhvizmu u maibutnikh perekladachiv]: autoref. thesis ... candidate psychol. Sciences: 19.00.07. Kyiv, 19. S. 45-55.

5. Soloschuk, L. V. (2006). *Verbal and non-verbal components of communication in English discourse* [Verbalni i neverbalni komponenty komunikatsii v anhlovmovnomu dyskursi]: monograph. Kharkiv: Constanta, 300 s.

6. Torop, P. (2015). *Total translation* [Totalnyi pereklad]: monograph / trans. from Russian O. Kalnychenko, O. Orzhytskyi; foreword: T. Boyko, E. Syutiste. Vinnytsia: New book, 264 s. (Series: UTTU SERIES).

7. Frolova, I.E., Andrienko, T.P. (2013). *Communication strategies and translation strategies* [Stratehii spilkuvannia ta stratehii perekladu]. Translation in scientific studies of representatives of the Kharkiv school: [col. monograph] / edited by Chernovaty, L. M., Kalnichenko, O. A., Rebriya, O. V. Vinnytsia: New Book. S. 211-232.

8. Kholod, O. M. (2020). *Psycholinguistic markers of the inmutation of society (on the example of the analysis of combinations of frequency sound letters in the texts of the Ukrainian-language press of 1917* [Psiholinhvistychni markery inmutatsii suspilstva (na prykladi analizu spoluk chastotnykh zvukoliter u tekstakh ukrainomovnoi presy 1917 roku]. Psycholinguistics. Issue 27. T. 2. S. 314-343.

9. Cherednychenko, O. I. (2007). *Functions of translation in the modern world. Hryhorii Kochur in the*

context of Ukrainian culture of the second half of the 20th century [Funksii perekladu v suchasnomu sviti. Hryhorii Kochur u konteksti ukrainskoi kultury druhoi polovyny KhKh viku]: materials of Vseukr. of science conf. (Lviv, October 14–15, 2005). Lviv: Ed. center of LNU named after I. Franka. S. 4-10.

10. Shmiger, T. (2018). *Translation analysis - theoretical and applied aspects: ancient Ukrainian literature in modern Ukrainian and English languages* [Perekladoznavchyi analiz – teoretychni ta prykladni aspekty: davnia ukrainska literatura suchasnymy ukrainskoiu ta anhliiskoiu movamy]: a monograph. Lviv: LNU named after Ivan Franko, 510 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ТКАЧУК Тетяна Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології та перекладу Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету.

Наукові інтереси: дослідницька діяльність, вербальна креативність, перекладознавство, когнітивний стиль, вільний асоціативний експеримент, текстове редагування, англomовний переклад.

ПАСЛАВСЬКА Інга Болеславівна – асистент кафедри іноземної філології та перекладу Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету.

Наукові інтереси: методика викладання іноземної мови у ЗВО.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

TKACHUK Tetiana Ivanivna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign Languages and Translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics.

Research interests: research activity, verbal creativity, translation studies, cognitive style, free associative experiment, text editing, English translation.

PASLAVSKA Inha Boleslavivna – Assistant of the Department of Foreign Languages and Translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics.

Research interests: teaching methodology of English language.

Стаття надійшла до редакції 19.08.2022 р.

УДК 373.2.064.1:001.985

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-189-193

ТОМАШЕВСЬКА Ірина Петрівна –

кандидат педагогічних наук, професор

кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Волинського національного університету імені Лесі Українки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6853-387X>

e-mail: tomira25@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗДО З БАТЬКАМИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі ефективність дошкільної освіти обумовлена

організацією освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства. Це вимагає оновити зміст і форми співпраці та взаємодії педагогів